

Amb amor i (sobretot) amb ironia

Joan Garí

Viatjar és bonic –és estimulament necessari–, però a hores d'ara constitueix una activitat tan perillosament buida de contingut que ens pot fer caure en la malenconia. Viatjar, ara mateix, és aspirar a viatjar. S'aspira a coses que no es troben fàcilment a l'abast de la mà. Viatjar és penetrar en l'ànima dels llocs on s'acudeix, i no implica necessàriament un gran allunyament físic. Es poden fer viatges en un entorn reduït, a pocs metres de ta casa, mentre que, a la inversa, podem desplaçar-nos centenars de quilòmetres i no fer res més que passejar la nostra ignorància essencial en un entorn més o menys exòtic. No ajuda gens, és clar, el fet trist que tot exotisme, avui dia, forme part d'una calculada operació comercial. Quants incauts no se n'han anat a l'altra punta del món per a fer i trobar les mateixes coses que fan i troben cada dia al seu domicili habitual!

No dic que ja no pague la pena de temptejar el viatge. Dic simplement que no és fàcil, que s'ha de forçar la voluntat fins a límits ferruginosos, que s'ha d'evitar l'edulcorada parafernàlia que ens sedueix i ens promet sensacions impossibles amb esforços lli·liputencs. El negoci del *turisme* ha arribat a un punt que ja no cal anar-se'n als grans viatgers del passat per a horroritzar-se amb el que hem perdut; basta considerar textos que no tenen ni mig segle per a constatar el decalatge. *Les paraules són pedres* n'és un bon exemple.

Quan Carlo Levi enceta el seu projecte –relatar la vida siciliana dels anys 50– encara no s'ha sentit parlar d'un terme com *globalització*. Una illa encara és una illa. Sicília és el contrapàrdis on actors immemorials –els desposseïts, la màfia, els emigrats, un volcà– teixeixen la història a la vista de qui vulga –i s'atrevesca– a observar. Amb un estil poètic, vigorosament concís, i una efica-

Les paraules són pedres

CARLO LEVI

Traducció de Teresa Muñoz Lloret

Editorial L'Avenç

Barcelona, 2011

176 pàgines / 17 euros

cia periodística, Levi relata successives incursions al cor de la gran illa. "Amb amor per tot allò que és humà", suggereix Vincenzo Consolo a la introducció del volum, però també amb una punxant ironia. No és que la ironia siga necessàriament incompatible amb l'amor; so-

vint, però, són aigua i oli, i la mescla és un delicat equilibri de contraris.

Les vivències s'hi van engalçant: la tornada a Isnello de l'alcalde de Nova York, Vincent R. Impellitteri, fill d'emigrants sicilians; la visita a les mines de sofre de Lercara, la patria de Lucky Luciano i també del sindicalisme local; la col·lecció de mòmies del cementeri dels Caputxins o el mercat de la Vucceria de Palerm; el pas per Acì Trezza, l'aspre escenari de *La terra trema* de Visconti. En cada lloc hi ha un motiu per a constatar que el pintoresquisme no és sinó el resultat de la misèria i la degradació. Però –per sort– encara no hi ha turistes.

En una cantonada d'Isnello, l'autor contempla una frase de Mussolini: "Els pobles amb els bressols buits no tenen dret a l'imperi." I conclou: "Els bressols d'Isnello no són buits, ben al contrari: els carrers són plens a vessar de criatures; però l'imperi ja no és (no ha estat mai) sinó un desig de fugida basat en una esperança màgica, en un ritual propiciatori infantil."

El desig de fugir, l'obligació moral de constatar-ho. Ara que ja som en l'imperi global, els desposseïts desborden els bressols, i ens fan així de fons per a les nostres fotografies-souvenirs. Caldria tornar a viatjar, però on?

www.oficidetectador.blogspot.com

Carlo Levi